

Kennisgeving voornemen en participatie Olster- en Hengforderwaarden

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat heeft het voornemen om een verkenning uit te voeren naar de verbetering van de ecologische waterkwaliteit binnen de Olster- en Hengforderwaarden. Het gaat hier om een nationale opgave vanuit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Een mogelijke oplossing voor deze opgave in de fysieke leefomgeving is de aanleg van natuurvriendelijke oevers en een uiterwaardverlaging. Hiervoor zal op grond van de huidige inzichten een projectbesluit worden genomen, zoals bedoeld in artikel 5.44 van de Omgevingswet die per 1 januari 2024 van kracht is. Met deze kennisgeving wordt iedereen geïnformeerd en uitgenodigd om mee te denken over de verkenning van oplossingsrichtingen, waaronder de mogelijke aanleg van natuurvriendelijke oevers en een uiterwaardverlaging. Ook beschrijft de kennisgeving hoe u kunt reageren en waar u informatie kunt vinden.

Wat is de opgave?

De opgave voor de Olster- en Hengforderwaarden is onderdeel van een groter programma dat Rijkswaterstaat uitvoert in het kader van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW), in opdracht van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Het doel van deze richtlijn is om uiterlijk in 2027 de ecologische waterkwaliteit van onze rivieren, meren, beken, kustzones en bijbehorende grondwateren op orde te hebben. Door allerlei ingrepen in het riviersysteem ten behoeve van onder andere hoogwaterveiligheid, scheepvaart, landbouw en drinkwater is het leefgebied van veel dier- en plantensoorten verdwenen of achteruitgegaan. Met diverse maatregelen wordt het riviersysteem weer meer in balans gebracht met de natuur. Sinds 2009 zijn al verschillende maatregelen uitgevoerd. In april 2020 heeft de Minister van Infrastructuur en Waterstaat het maatregelpakket van kansrijke maatregelen geactualiseerd en opnieuw vastgesteld. Deze maatregelen worden nu door Rijkswaterstaat verder verkend en vervolgens tot planuitwerking gebracht.

De opgave op dit deel van de IJssel is het verbeteren van de ecologische waterkwaliteit door het creëren van leefgebied voor verschillende dier- en plantensoorten die thuishoren in het riviersysteem van de IJssel, maar daar nu ontbreken of nog maar beperkt voorkomen. Het waarborgen van een goede waterkwaliteit is in de Nationale Omgevingsvisie aangemerkt als een nationaal belang. Een goede waterkwaliteit is nodig om het water te kunnen inzetten voor verschillende gebruiksfuncties, inclusief de ontwikkeling van natuur. Europese richtlijnen (zoals de KRW en Natura 2000) dragen hier in belangrijke mate aan bij.

Kenmerken van het gebied Olster- en Hengforderwaarden

Het gebied Olster- en Hengforderwaarden ligt ten (zuid)westen van Olst, aan de rechteroever van de IJssel. Het strekt zich over ongeveer vier kilometer uit en wordt begrensd door de winterdijk in het oosten, de Veerweg in het noorden en de oude kleiput nabij de IJsellinie in het zuiden. Deze uiterwaarden bestaan deels uit natuurgebied en deels uit landbouwgrond. Het gebied Olster- en Hengforderwaarden is in zijn geheel onderdeel van het Natura-2000-gebied Rijntakken en er liggen verschillende terreinen die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) van de provincie Overijssel.

Mogelijke oplossingsrichting: aanleg van natuurvriendelijke oevers en een uiterwaardverlaging

De aanleg van natuurvriendelijke oevers en een uiterwaardverlaging kan een bijdrage leveren aan de realisatie van de KRW-opgave op dit deel van de IJssel. Daarom worden deze als mogelijke oplossing nader verkend. Door menselijke ingrepen in onze wateren zoals stenen oevers is het leefgebied voor veel waterplanten en -dieren achteruitgegaan. Veel van het oorspronkelijke ondiepe, luwe water is verdwenen en daarmee verdween een ecologisch waardevol leefgebied. Met de aanleg van natuurvriendelijke oevers willen we dat leefgebied terugbrengen. Door de oevers natuurvriendelijker in te richten met minder verharding, meer natuurlijke onderwaterstructuren en door luwtes te creëren, ontstaat er

meer leefgebied voor soorten als rivierrombout en andere onderwaterdieren, waterplanten en voor vissoorten zoals winde en rivierprik. Een uiterwaardverlaging draagt bij aan het verbeteren van de waterkwaliteit en het ecologisch functioneren van rivieren. Het creëert nieuwe paai- en leefgebieden en draagt bij aan het behoud en herstel van biodiversiteit aan kenmerkende soorten in de rivier. Het bevordert dynamische processen en natuurlijke uitwisseling van sediment, organisch materiaal en verschillende organismen tussen de rivier en de uiterwaard. Dit heeft een positief effect op een brede groep riviersoorten.

Participatie

Bij het versterken van de riviernatuur heeft Rijkswaterstaat oog voor alle relevante belangen zoals wonen, werken en recreëren en voor de mogelijkheid om kansen te benutten. De maatregelen moeten passen bij de lokale omstandigheden en ontwikkelingen in een gebied. Om tijdig te bepalen welke maatregelen bij een gebied passen, hebben we de kennis nodig van de mensen die zich verbonden voelen met het gebied. Zo kunnen we samen zoeken naar oplossingen en draagvlak. Daarom nodigen we iedereen uit om mee te denken, suggesties te doen en ideeën in te brengen binnen de kaders van de opgave. Dat doen we door informatie te verstrekken over doelen en status en informatie over het gebied op te halen. We zetten daarvoor onze website www.samenwerkenaanriviernatuur.nl in en het contact met de omgevingsmanager die de belangen van het gebied behartigt. In opdracht van Rijkswaterstaat onderzoekt het samenwerkingsverband GROW (Arcadis, Antea Group, HKV Lijn in water en Waardenburg Ecology) de haalbaarheid van natuurvriendelijke oevers en een uiterwaardverlaging als mogelijke oplossing in de Olster- en Hengforderwaarden. Staatsbosbeheer is als grondeigenaar en natuurbeheerder nauw betrokken bij het project. Ook zijn in de afgelopen tijd andere overheidsorganisaties zoals Provincie Overijssel, de gemeente Olst-Wijhe en Waterschap Drents Overijsselse Delta betrokken en hebben we bij particuliere grondeigenaren en -gebruikers in het gebied relevante informatie over de Olster- en Hengforderwaarden opgehaald. Vervolgens wordt met behulp van diverse specialisten een gedetailleerde analyse van het gebied en een schetsontwerp opgesteld.

Waarover kunt u meedenken?

Tijdens de verkenning vergaart Rijkswaterstaat kennis over de aard van de opgave, de voor de fysieke leefomgeving relevante ontwikkelingen en de mogelijke oplossingen voor de opgave. Rijkswaterstaat vraagt iedereen middels deze kennisgeving mee te denken, suggesties te doen, ideeën in te brengen en eventuele alternatieven aan te dragen voor de mogelijke oplossing van natuurvriendelijke oevers en een uiterwaardverlaging in de Olster- en Hengforderwaarden. De aangedragen oplossingen worden door Rijkswaterstaat in redelijkheid in beschouwing genomen aan de hand van een aantal uitgangspunten. De aangedragen oplossing moet:

1. redelijkerwijs een oplossing bieden voor de genoemde KRW-opgave;
2. technisch uitvoerbaar en juridisch haalbaar zijn;
3. beheerbaar zijn door Rijkswaterstaat;
4. geen afbreuk doen aan de ruimtelijke kwaliteit en de waarden in het gebied;
5. passen binnen het vastgestelde budget en de planning die leidt tot realisatie uiterlijk in 2027.

We horen graag uw reactie op onder meer de volgende vragen:

1. Onderkent u de urgentie en het belang van de benoemde opgave?
2. Op welke manier wilt u betrokken worden?
3. Vindt u dat voor de KRW-opgave in dit gebied de juiste oplossingsrichting wordt onderzocht of heeft u nog aanvullingen of andere ideeën hierover?
4. Welke aandachtspunten heeft u voor de uit te voeren onderzoeken of inschakeling van deskundigen?

Hoe kunt u meedenken?

Gedurende het gehele project organiseren we mogelijkheden om te participeren. Op de website kunt u hier meer over lezen. Concreet voor deze fase van het project vragen wij u tot uiterlijk 8 oktober 2024 schriftelijk en/of mondeling te reageren op de opgave en de mogelijke oplossingsrichting. Uw inbreng wordt betrokken bij de verkenning. Aan het einde van de verkenning zal voor dit project een publieksbijeenkomst gepland worden. De exacte datum en locatie van de publieksbijeenkomst wordt gepubliceerd op de website <https://www.samenwerkenaanriviernatuur.nl/olster-hengforderwaarden>. Daar staat dan ook beschreven hoe u zich kunt inschrijven voor deze publieksbijeenkomst. U kunt dan

onder andere reageren op een schetsontwerp, waarin de optie van natuurvriendelijke oevers en een uiterwaardeverlaging in beeld is gebracht.

Reageer schriftelijk of mondeling

U kunt op drie manieren reageren op deze kennisgeving:

1. Digitaal

Mail naar: sarn@rws.nl

2. Mondeling

Denk mee tijdens een keukentafelgesprek met de Omgevingsmanager van het gebied. U kunt contact met hem/haar opnemen via het emailadres sarn@rws.nl.

3. Per post

Stuur een gefrankeerde brief naar:

Rijkswaterstaat

t.a.v. KRW Oost Nederland project Olster- en Hengforderwaarden

Postbus 2232

3500 GE Utrecht

Wat gebeurt er met uw reactie en hoe verloopt de procedure?

U ontvangt een ontvangstbevestiging op uw inbreng. Uw inbreng wordt betrokken bij de verkenning. Als u een mogelijke oplossing voor de opgave aandraagt, heeft u de mogelijkheid de Minister te verzoeken om advies te vragen aan een onafhankelijke deskundige. De Minister beslist aan de hand van de eerder beschreven uitgangspunten of uw voorgedragen mogelijke oplossing redelijkerwijs in beschouwing moet worden genomen.

Er zal voor dit project geen voorkeursbeslissing worden genomen als bedoeld in artikel 5.49 van de Omgevingswet. Na afronding van de verkenning zal in de planuitwerkingsfase een verdere uitwerking worden gedaan in een voorlopig ontwerp dat de basis vormt voor een ontwerp-projectbesluit. Dit ontwerp-projectbesluit wordt ter inzage gelegd en hiertegen kan eenieder zienswijzen naar voren brengen. In de reactienota bij het ontwerp-projectbesluit wordt teruggekoppeld wat er met uw inbreng is gedaan. Na vaststelling wordt het definitieve projectbesluit ter inzage gelegd. Hiertegen kunnen rechtsmiddelen worden aangewend.

Meer informatie?

Op de website www.samenwerkenaanriviernatuur.nl vindt u actuele informatie over het KRW-programma om op de hoogte te blijven. Op de projectpagina voor Olster- en Hengforderwaarden (<https://www.samenwerkenaanriviernatuur.nl/olster-hengforderwaarden>) is specifieke informatie te vinden over de opgave, nadere achtergrondinformatie over het gebied en de participatiemogelijkheden.